

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 160 (171)

Olsztyn, Wtorek 16 Lipca 1946 r.

Rok II

Lekcja Grunwaldu

Wiekopomne zwycięstwo oręża polskiego pod Grunwaldem, które położyło kres drapieżnej potędze niemieckiego zakonu krzyżackiego, stanowi wyjątkowo wymowną lekcję historii dla naszego narodu.

Po długich wiekach bezkarności niemieckiej, mordów, terroru, pożogi i podbojów po raz pierwszy Polska zdobyła się na solidarny wysiłek, będący wynikiem jednolitego nastawienia całego naszego narodu wobec zabobroczności germanskiej. Plonem tej jedności narodowej było wspaniałe zwycięstwo na polach Grunwaldu, które na długo powstrzymało nawałę niemiecką na Polskę.

Słusznie też „drugim Grunwaldem“ nazywamy bezprzykładne zwycięstwo w ostatniej wojnie, które jak nigdy przed tym powaliło z nóg bestię niemiecką. Bowiem znów, jak ongiś przed pięćmi wiekami, zwycięstwo osiągnęliśmy na drodze zjednoczenia całego narodu w nieubłaganej nienawiści do śmiertelnego wroga niemieckiego, zjednoczenia, które tym razem objęło ponadto całą Słowiańszczyznę.

Tak oto jednomyślność i uświadomienie narodu w obliczu groźnego niebezpieczeństwa niemieckiego dwukrotnie w naszej historii uratowało Polskę, zapewniając zwycięstwo nad wrogiem.

Czym przeto kierowali się ci, na szczęście w ogólnej masie nieliczni wprawdzie obywateli polscy, którzy w głosowaniu ludowym dali odpowiedź przeczącą, owo warcholskie, haniebne «nie» na trzecie pytanie: „Czy chcesz utrwalenia zachodniej granicy Polski na Odrze, Nisie Łużyckiej i Bałtyku?“

Pomijając wyjątkowe jednostki, które w swoim „nie“ zawarły swój świadomie wrogi stosunek do Polski, do każdej Polski, niezależnie od jej przymiotnika — znakomita, większość owych przypadkowych często wyznawców negacji, rekrutowała się zasadniczo z dwóch środowisk naszego społeczeństwa; ze środowiska ciemnoty i katastrofalnego braku uświadomienia narodowego, oraz ze środowiska nieprzytomnego zaciętrzewienia partyjnego.

W dniach, w których rozpamiętujemy i czcimy wiekopomne zwycięstwo grunwaldzkie, niechże ci opoenenci zrozumieją swój straszliwy grzech wobec Narodu i Państwa i niech otrzewiewają, aby w własnym sumieniu oczyścić się z haniebnego piętna zdrady narodowej. Wl. M.

Loże masonskie w Niemczech

Frankfurt 16.7 (PAP). Została tu otwarta pierwsza od szeregu lat loża masonska.

W uroczystości otwarcia wziął m. in. udział p. John Morrill, jako przedstawiciel loży angielskich.

W 536-ta rocznice Grunwaldu

Doniosła decyzja Rządu Jedności Narodowej

Powstaje Liceum Mazurskie wznawiając tradycje Krzemienia

Podczas niedzielnych uroczystości na polach Grunwaldu wojewoda olsztyński dr. Z. Robel złożył z polecenia ministra Ziem Odzyskanych, wicepremiera Gomułki, oświadczenie Rządu Jedności Narodowej w osobach ministrów Ziem Odzyskanych, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Oświaty następującej treści:

„Ku uczczeniu 536 rocznicy wspaniałego czynu oręża polskiego, wiekopomnej bitwy grunwaldzkiej, powołana została do życia w województwie olsztyńskim, pod nazwą Liceum Mazurskiego, uczelnia na wzór Liceum Krzemienieckiego.

Na tej ziemi, na której u schyłku średniowiecza starły się dwa światy, polski i krzyżacki, a na której w drugiej połowie XVIII w. Fryderyk II przygotował swe zbrodnicze plany rozbioru Polski, powstanie uczelnia, mająca za zadanie kształcić umysły i urabiać charaktery młodzieży mazursko-warmińskiej oraz napływającej tutaj młodzieży z innych części Państwa Polskiego, by tą drogą służyć

wychowaniu człowieka, trwającego wiernie w każdej doli przy sztandarze Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Na północnych, zawsze wiernych wspólnej Matce Ojczyźnie rubieżach Rzeczypospolitej niech to Liceum Mazurskie będzie godnym spadkobiercą wzniosłych tradycji b. Liceum Krzemienieckiego, tak zasłużonego dla kultury polskiej.“

Jak się dowiadujemy, Liceum Mazurskie powstanie prawdopodobnie w Kętrzynie (Rastemborku), stając się czołowym ośrodkiem naukowo-wychowawczym naszego województwa.

Decyzja Rządu Jedności Narodowej reaktywowania pod nazwą Liceum Mazurskiego dawnego sławnego Liceum Krzemienieckiego stanowi nie tylko wielki zaszczyt dla ziemi Warmińsko-Mazurskiej, ale jest również jednym jeszcze dowodem, że najwyższe czynniki w Państwie w pełni doceniają ogólnonarodowe znaczenie naszego terenu i dokładają wszelkich staran, aby go należycie zagospodarować, podnieść kulturalnie i związać ostatecznie z Macierzą.

Liceum Krzemienieckie zostało założone w 1805 r. przez Czackiego według planu Kołłątaja. Profesorami tej uczelni byli m. in. A. Feliński, Euzebiusz Słowacki, L. Osiniński i J. Korzeniowski. Do najwybitniejszych wychowanków Liceum należał m.in. Malczewski. Liceum Krzemienieckie, instytucja naukowa niezwykle zasłużona w szerzeniu i pogłębianiu kultury polskiej, zostało zamknięte w 1831 r. Wznowiono je w 1920 r. Liceum prowadziło szkołę ogólnokształcącą, szkoły zawodowe, seminarium nauczycielskie, biblioteki, pracownie naukowe i wiele innych placówek naukowo-kulturalnych. Liceum posiadało własne majątki rolne i poważne kompleksy budynków.

Ważnym momentem w decyzji Rządu Jedności Narodowej jest również podkreślenie, że Liceum Mazurskie ma służyć przede wszystkim młodzieży warmińsko-mazurskiej, co podkreśla troskę Rządu o przyszłość miejscowej ludności polskiej.

Sprawozdanie z uroczystości grunwaldzkiej na str. 3-ej.

Przedstawiciel Z. Zaw. członkiem delegacji pokojowej

Warszawa 16.7. (SAP). Posel Lucjan Motyka, sekretarz KCZZ, wyjeżdża na konferencję pokojową do Paryża w charakterze członka delegacji polskiej, jako przedstawiciel Zw. Zawodowych.

La Guardia w Europie

Nowy Jork 16.7. (SAP). Generalny dyrektor UNRRA, La Guardia opuścił wczoraj samolotem St. Zjednoczone, udając się w podróż inspekcyjną do Europy, gdzie odwiedzi szereg stolic, m. in. Warszawę.

Dyrektor UNRRA odleciał do Londynu

Po krótkim pobycie w Warszawie, odleciał do Londynu dyrektor europejskiego biura UNRRA gen. sir Humphrey Gale.

W sprawie Kongresu Str. Pracy

Komunikat Zarządu Głównego Stronnictwa

Warszawa 16.7 (SAP) Zarząd Główny Str. Pracy komunikuje:

„W dniu 14 lipca rb. ukazała się w prasie stołecznej uchwała „Komitetu Wykonawczego Str. Pracy“ o odroczeniu Kongresu.

W związku z tym Prezydium Komitetu Wykonawczego Zarządu

Głównego Str. Pracy stwierdza, że ostatnie posiedzenie Komitetu Wykonawczego Zarządu Głównego Str. Pracy pod przewodnictwem prezesa Karola Popiela odbyło się w dniu 25 czerwca rb. i od tej daty żadne posiedzenie Komitetu Wykonawczego Zarządu Głównego S. P. zwoływane nie było.“

Michajłowicz skazany na karę śmierci przez rozstrzelanie

Belgrad, 16.7 (PAP) Trybunał Wojskowy w Belgradzie ogłosił wyrok w procesie Michajłowicza i 23 innych jugosłowiańskich przestępców wojennych.

Na karę śmierci przez rozstrzelanie zostali skazani: Draža-Michajłowicz były min. wojny i naczelny dowódca jugosłowiańskich sił zbrojnych oraz 10 jego współpracowników.

Wyrok Trybunału Wojskowego jest ostateczny. Skazanym na karę śmierci przysługuje prawo odwołania się do łaski Zgromadzenia Narodowego. Jeśli Zgromadzenie Narodowe nie skorzysta

z prawa łaski, egzekucja musi być wykonana w przeciągu 48 godzin od chwili uprawomocnienia się wyroku.

Marsz. Zymierski odznaczony Legią Honorową

Warszawa 16.7 (PAP). W związku ze świętem narodowym Rząd Republiki Francuskiej postanowił przyznać Marszałkowi Zymierskiemu Wielką Wstęgę Legii Honorowej Komandorię Legii Honorowej otrzymali: gen. gen. Spychalski, Swierczewski, Korczyk, Popławski, Czarnecki, Mossor.

Zniwa rozpoczęte

Z różnych okolic naszego województwa dochodzą do nas wiadomości o rozpoczęciu zniw. Zbierane są wcześniej zasiane oziminy jęczmienia i żyta. Kolej na zboża jare przyjdzie później, — przypuszczalnie w ostatnich dniach b. m.

Na terenie Olsztyna są gdzieś niedługo obsiane żytem ozimym wielkie poletka. Właściciele tych pól przystąpili już częściowo do zbiorów. Dokładne meldunki o rozpoczęciu zniw w powiatach spodziewane są w najbliższych dniach. (1.)

Walczymy o zdrowie duszy polskiej

Odezwa ogólnopolskiej ligi do Walki z Rasizmem

Ogólnopolska Liga do Walki z Rasizmem wydała odezwę, w której m. in. czytamy:

„Stała się w Polsce rzecz straszna, rzecz ohydna! Pogrom w Kielcach!

Zdziczały tłum, podjudzony oszczerczą propagandą, w obłądnie nienawiści rasowej zamordował, zamęczył 40-tu niewinnych ludzi. Pogrom ten nienapotykany w naszych dziejach, to hańba straszliwa dla każdego z nas, dla każdego Polaka i chrześcijanina, dla całej Polski. W czasach kiedy nawet najwięksi zbrodniarze niemieccy usiłują tłumaczyć mordowanie Żydów posłuszeństwem dla rozkazów Hitlera i Himmlera, u nas występują nadal rodzimi wykonawcy ich woli.

Nikczemne, bzdurne i oszczerze kłamstwa o porywaniu dzieci chrze-

ścijańskich szerzą teraz wrogowie Polski w naszych miastach i miasteczkach, by pod tym pozorem mordować i rabować.

Ku hańbie naszej znajdują się Polacy, którzy powtarzają ohydne zbrodnie carskiej „czarnej sotni“ i hitlerowskich zbirów Gestapo i SS-manów, a za nimi idzie najciemniejszy motłoch, najnikczemniejsze męty.

Narodzie Polski! Czy dopuścisz do tego, by zapanowała wśród nas potęga ciemnoty i barbarzyństwa?!

Czy pozwolisz na to, by dusze Polaków i chrześcijan, dusze polskiej młodzieży i polskich dzieci zatrąwał jad hitleryzmu, rasizmu i antysemityzmu?!

Czy godzisz się na to, by imię Polski było hanbione przed całym światem przez pogromy, morderstwa,

rabunki i gwałty żydożerczych zbrodniarzy?!

Niszcząc hitlerowską antysemitkę zarazę — głosimy prawo każdego człowieka do wolnego życia, głosimy nieśmiertelne moralności i człowieczeństwa!

Walcmy wszyscy o zdrowie duszy polskiej, o żywotny interes naszego narodu!

Odwolujemy się do tego, co w każdym Polaku jest dobre, szlachetne i prawe! (SAP)

Strajk w Trieście

Strajk powszechny w Trieście trwa w dalszym ciągu. Wszystkie duże fabryki i biura są nieczynne. Ilość łamistraków jest z każdym dniem mniejsza. Tylko składy, mieszczące się w pobliżu koszar policyjnych, są otwarte.

Policja patroluje miasto na samych chodach pancernych.

Pozyczka Amerykańska dla W. Brytanii

Izba Reprezentantów St. Zjednoczonych zatwierdziła pożyczkę dla W. Brytanii w wysokości 4 miliardów dolarów, 213 głosami przeciwko 155.

Pożyczka będzie spłacana w 50 rocznych ratach począwszy od 1951 r. przy oprocentowaniu 2% rocznie.

Celem pożyczki jest umożliwienie W. Brytanii czynienia zakupów w St. Zjednoczonych, okazanie jej pomocy w przewyciężeniu powojennych trudności finansowych oraz spłacie zobowiązań handlowych. Ustawa o pożyczce wymaga jeszcze podpisu prezydenta Trumana. (PAP.)

„Halka“ na wolnym powietrzu

Z okazji 100-go przedstawienia „Halki“ — w Operze Śląskiej, operę tę wystawiono wieczorem przed gmachem Urzędu Woj. w Katowicach.

Przedstawieniu, na które przybyły tysiące mieszkańców Katowic i sąsiednich miast, nadano szczególnie uroczyste ramy. „Halka“ przyjęta została entuzjastycznie przez publiczność. (PAP.)

Podwodna bomba atomowa

Przed drugim doświadczeniem na Bikini

Dowódca amerykańskiej floty, biorącej udział w doświadczeniach z bombą atomową, wiceadmirał Blandy podał do wiadomości, że obserwatorzy, którzy wezmą udział w drugim doświadczeniu z bombą atomową, wyznaczonym na dzień 25 bm. będą się znajdowali o wiele bliżej od miejsca wybuchu, niż podczas pierwszej próby w dniu 1 lipca.

Drugie doświadczenie ma określić zniszczenie wśród okrętów, spowodowane podwodnym wybuchem i wyniki działania wody radioaktywnej. Bomba będzie umieszczona pod łodzią w środku floty, będącej celem

Przegląd prasy

Kardynał Hlond udziela wywiadu

Jak donosi „Dziennik Ludowy“ kardynał Hlond udzielił wywiadu korespondentom prasy zagranicznych, podczas którego oświadczył, że kościół katolicki zawsze i wszędzie potępia wszelkie zbrodnie. Potępia je również w Polsce bez względu przez kogo i dlaczego zbrodnia ta została popełniona, czy przeciwko Polakom, czy też przeciwko Żydom, w Kielcach lub innej części Rzeczypospolitej.

Wczorajszy „Robotnik“ pisze, że w powyższym wywiadzie Kardynał Hlond zadeklarował się jako przeciwnik udziału w polskim życiu publicznym nielicznych ocalałych z pogromu hitlerowskiego Żydów, obywateli polskich.

„Robotnik“ zaopatruje osobliwy wywiad ks. kardynała w następujący komentarz, z którego cytujemy wyjątki:

„Nie obciążając bynajmniej faszyzmu kieleckiego, Ks. Kardynał Hlond usiłuje jednocześnie rozmazać całą odpowiedzialność za antysemitkę wybrki na cały naród polski. Zamiast tego, by zlokalizować tę sprawę tam, gdzie rzeczywiście tkwi jej korzeń, przerzuca ciężar zagadnienia na zupełnie inną płaszczyznę.

Początkowo Ks. Kardynał głosi ni mniej ni więcej tylko, że... „wypadki nie powstały z przyczyn rasowych“. Tymczasem wiadomo, przecież, że mordowano Żydów, a nie kogo innego i to pod hasłem: „skończymy to, czego nie skończyli Niemcy!“

Ks. Kardynał wystawia nam w rezultacie smutne i niechlubne świadectwo niedojrzałości i niedorośnięcia do poziomu europejskiego — obiektywnie obniża przez to nasz prestiż wobec zagranicy i szkodzi naszej opinii.

Przez takie postawienie sprawy Ks. Kardynał nie potępia sprawców i inspiratorów antysemityzmu, lecz usiłuje znaleźć dla nich wytłumaczenie.

„Robotnik“ uwypukla dalej, jak całym inaczej brzmi oświadczenie ks. biskupa Hubiny z Częstochowy, znane już naszym czytelnikom“.

O rowny start życiowy

Wiceprez. Barcikowski w drugim dniu Kongresu SD

W drugim dniu Kongresu Str. Demokratycznego zabrał głos wiceprezydent Barcikowski, który w obszernym i wyczerpującym referacie na temat: „Od demokracji liberalnej do demokracji społecznej“ zanalizował sytuację polskich mas pracujących w okresie przedwrześniowym i dzisiaj w warunkach nowej rzeczywistości.

Na zakończenie wiceprezydent omówił zwycięskie wyniki referendum i dał odpór wszystkim elementom reakcyjnym, które starają się zachwiać zaufaniem do prawowitości tych wyników.

Po przemówieniu wiceprezydenta Barcikowskiego na mównicę wstępuje amb. Wende, który w krótkim przemówieniu z okazji przypadającego święta narodowego zaprzyjaźnionej

Francji, wznosi okrzyki na cześć sojuszniczki.

W dalszym ciągu obrad referat o zagadnieniach kultury i oświaty w Polsce wygłosiła kurator E. Krassowska.

Po czym przed gmachem „Romy“ uformował się pochód, który przeszedł na Plac Zwycięstwa, w celu złożenia wieńca na Grobie Nieznanego Żołnierza.

Specjalna delegacja uczestników Kongresu udała się na Powązki, gdzie oddano hołd współzałożycielowi i prezesowi Stronnictwa Demokratycznego z czasów okupacji inż. Romualdowi Millerowi, zmarłemu w wyniku ran, odniesionych w powstaniu warszawskim.

W godzinach poobiednich Kongres zajął się sprawami wewnętrznymi Stronnictwa. (SAP)

Na straż nową Europę

W dniu święta narodowego Francji

W dniu Święta Narodowego Francji odbyła się w godzinach rannych 14 lipca w kościele prokatedralnym w Warszawie msza św., na którą przybył amb. Francji p. Garreau wraz z członkami ambasady, min. Kiernik, członkowie korpusu dyplomatycznego oraz obywatele francuscy, zamieszkali w Warszawie.

O godz. 12-ej odbyła się w sali Teatru Muzyczno-Operowego uroczysta akademii.

Po odegraniu hymnów narodowych: Polski i Francji, akademii zagał ob. H. Ladosz, po czym zabrał głos min. W. Rzymowski:

„My, Francja i Polska — mówią min. Rzymowski — jesteśmy siłą rzeczy strażnikami nowej Europy, Europy pokojowej, Europy świadomej niebezpieczeństwa niemieckiego. My, Francja i Polska, jesteśmy tej Europy sumieniem i ramieniem zbrojnym. Niech wiedzą Niemcy, że każda próba z ich strony, by znów zagrozić pokojowi Europy, spotka się zawsze z energiczną, solidarną i równoczesną odpowiedzią obu Narodów“.

Po mowie min. Rzymowskiego zabrał głos prezydent m. st. Warszawy Tolwiński, omawiając współpracę pol-

sko-francuską w okresie powojennym, która znalazła wyraz w pełnym zrozumieniu na polu polityki międzynarodowej, a także gospodarczym, społecznym, naukowym i artystycznym.

Amb. Francji p. Roger Garreau dał na wstępie swego przemówienia przegląd historyczny stosunków polsko-francuskich.

Przemówienie ambasadora Garreau spotkało się z serdecznym przyjęciem zebranych. Po owacjach na cześć Francji i przyjaźni polsko-francuskiej orkiestra odegrała „Warszawiankę“. (PAP)

Parada w Paryżu

Tymczasowy prezydent Republiki Francuskiej Bidault przyjął z okazji święta narodowego defiladę.

W towarzystwie premiera Bidault znajdował się korpus dyplomatyczny z ambasadorami Zw. Radzieckiego, St. Zjednoczonych i W. Brytanii na czele.

Za oddziałami gwardii narodowej, armii, kawalerii algierskiej i marokańskiej ubranej w malownicze płaszcze i białe turbany szli robotnicy przemysłu zbrojeniowego. (PAP.)

Kwiaciarnia „Irena“

 QLSZTYN, ul. MAZURSKA 7 a

 poleca

 najnowszy transport kwiatów —

 owoców i świeżych jarzyn. 116

Wojewodzka Rada Narodowa

realizuje swoje uprawnienia kontrolne

Filmy kulturalno-oswiatowe

Codziennie, poczynając od czwartku, 18 b. m., w sali kina „Polonia” będą wyświetlane filmy kulturalno-oswiatowe, przeznaczone dla członków Zw. Zaw. i dla szerszych warstw społeczeństwa.

Początki seansów o godz. 16.00, w niedziele i święta o godz. 13.30.

Filmy wyświetlane są w połączeniu z interesującymi prelekcjami.

Dzisiaj wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 19.30 sztuka G. Zapolskiej „Panna Maliczewska”

Kino „Polonia”

„Maskarada”.

Kino „Mazur”

„Góra dziewczęta”.

Otwierając ostatnie posiedzenie Woj. Rady Narodowej, odbyte przy nader licznych udziałach radnych, prezes ob. L. Dura podał na wstępie do wiadomości oficjalne wyniki głosowania ludowego w Polsce.

W dalszym ciągu swojego przemówienia ob. przewodniczący w mocnych słowach potępił niehumanitarną masakra, dokonaną na Żydach w Kielcach, zgłaszając jednocześnie wniosek piętnujący podobne bestialstwa, przeciwko którym burzą się nie tylko sumienia, ale i rozum polityczny, gdyż spychają nas one na jeden poziom z Niemcami.

Po jednogłośnie przyjęciu wniosku przez aklamację ob. przewodniczący odczytał listę nowych radnych, dookooptowanych przez Prezydium, którzy następnie złożyli ślubowanie.

Do składu Rady weszli obywatele: W. Czyżewski i J. Czerniakowski z Giżycka (Luczan), F. Duda, Z. Kałabski, prokurator Sądu Apelacyjnego w Olsztynie, Chelstowski, sędzia Sądu Okręgowego i Sekita prezes tegoż Sądu, S. Sahajda i Tomczyk

z Ostródy, P. Drozd i St. Zaremba z Lancberga, T. Ligenza, H. Kowalkiewicz ze Szczytna, mgr. A. Burda, przewodniczący Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami, Skocki i Gadyłowski z Morąga, Grigierczyk i Gomszczyński z Lidzbarka Warm., K. Wojewoda z Pisz, St. Grzeszczak, B. Worfolomiejew, Pikulski i Nowak z Suszu, oraz Szwarz z Kętrzyna (Rastemborka).

Następnie ob. L. Dura odczytał drugą listę radnych, którzy otrzymali od władz centralnych odznaczenia i osobiście udekorował odznaczonych: B. Korolewicz - Wilamowski — Krzyżem Grunwaldu III klasy, T. Pałuckiego, M. Kaminskiego i A. Kruczyńskiego — złotym Krzyżem Zasługi, B. Daniszewską, J. Kramera, J. Maga, W. Stańczykowskiego, M. Stefaniaka i E. Szczypę — srebrnym Krzyżem Zasługi, J. Wiśniewskiego i Z. Szlagowskiego — brązowym Krzyżem Zasługi.

Po odczytaniu protokołu poprzedniego posiedzenia przez ob. dyr. Gałgato, ob. Cendrowski złożył sprawa

wozdanie z działalności Prezydium WRN.

Jednym z podstawowych zadań Prezydium było powoływanie do życia terenowych Rad Narodowych, z wyjątkiem powiatu Braniewo, gdzie niema dotąd żadnych rad narodowych, oraz Węgorzowa (Węgorborka), gdzie istnieje tylko M.R.N. — w innych powiatach województwa organizacja rad terenowych jest na ukończeniu, lub w różnych stadiach realizacji.

Przewodniczący Komisji Kontroli Społecznej ob. Stefaniak składa sprawozdanie z jej działalności za okres ubiegły. Działalność ta objęła cały kompleks zagadnień, związanych z czynnościami poszczególnych urzędów i instytucji w zakresie nadanych Radom Narodowym uprawnień.

Stwierdzono m. in. poważne uchybienia przy rozdziale koni z dostaw LINRRA. Są znane wypadki niesprawiedliwego podziału tych koni, lub padania ich z powodu niedożywienia. Tak np. w Morągu wskutek niedbalstwa, polegającego na spóźnionym nadesłaniu rozdzielnika padły 24 konie.

Stwierdzono również, że niektóre terenowe placówki Samopomocy Chłopskiej, dokonywują milionowych nieraz transakcji w sposób nieformalny, a niektóre z nich wogóle nie prowadzą wymaganej przez odnośne przepisy rachunkowości.

Podczas ostatniej delegacji służbowej do Min. Aprowizacji ob. Stefaniak dowiedział się o zwolnieniu na rzecz ludności wojew. olsztyńskiego dużych ilości towarów, których społeczeństwo wcale nie otrzymało. Produkty te leżą w magazynach i z braku chłodni ulegają psuciu się. Należy wyjaśnić, kto tu ponosi odpowiedzialność, — Wydział Aprop., czy »Społem«.

Przechodząc z kolei do innych zagadnień, sprawozdawca zatrzymuje się na anormalnych stosunkach, panujących w Niedziicy (Niborku). Rozważwszy całokształt tych spraw, Komisja doszła do wniosku o konieczności przeprowadzenia daleko idących zmian personalnych w miejscowych placówkach MO i in. urzędach, tudzież na stanowiskach sołtysów, którzy dopuszczają się jawnych bezprawii wobec ludności, rugując poszczególnych gospodarzy z ich siedzib, nadanych przez PUR.

Takich i temu podobnych przykładów dostarczają i inne powiaty województwa.

Występując w obronie Zw. Samopomocy Chłopskiej, ob. Sokolowski stwierdza, że reprezentowana przez organizację nie posiada środków na opłacenie fachowych buchalterów i dlatego nie jest w stanie zaprowadzić prawdziwej rachunkowości.

Dalszy ciąg sprawozdania podamy niebawem. (El)

Znicze zwycięstwa na polach Grunwaldu

Niedzielne uroczystości w 536 rocznicę wiekopomnej bitwy

Kolumna samochodowa w ruchu. Długi szereg maszyn ciężarowych i osobowych, «dekawki», dzemsy, jakieś z różnych części skłębione «samodziały» mechaniczne — wszystko to, pełne odświeżającej nastrojonej publiczności, mknę w kierunku na Olsztynek i dalej na pola Grunwaldu. Obok mnie w aucie siedzi uczeń — i usiłuje sobie przypomnieć Sienkiewiczowskie fragmenty. Te reminiscencje wytwarzają swoisty nastrój wśród pasażerów, który w miarę zbliżania się do miejsca uroczystości, potęguje się.

W kolumnie samochodów wybucha spontanicznie tu i tam dziarska żołnierska piosenka, słyszę fragmenty «Roty».

Na czoło kolumny wysuwają się auta, wiozące wojewodę i przedstawicieli władz.

Jesteśmy już na historycznym polu Grunwaldu.

Ołtarz połowy pięknie udekorowany, obok duża trybuna, oznaczona datami 1410—1946, ze stylizowanymi orłami. Na masztach powiewają flagi wszystkich państw słowiańskich. 4 znicze płoną naprzeciwko trybuny. Przy nich pełnią wartę sprężeni na baczność harcerze.

Przed ołtarzem zasiadają w fotelach przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych z wojewodą Dr. Z. Roblem i gen. brygady Kontrymem na czele, szefowie urzędów niezespólnych, reprezentanci partii politycz-

nych i organizacji społecznych i zawodowych.

Wojsko w sprawnym szyku stoi naprzeciwko ołtarza i trybun. Milicja Obywatelska dzielnie utrzymuje porządek. Za wojskiem zwarty parotyczny tłum publiczności.

Obsługa autobusu z aparaturą Polskiego Radia pracuje, ustawiając megafony.

Przy dźwiękach hymnu narodowego powoli wznosi się na maszt zwycięski sztandar Rzeczypospolitej.

Orkiestra kolejowa, zgrana i dobrze brzmiąca, gra poważne melodie. Przed ołtarz wychodzi celebrans ks. dr. St. Kobylecki. Po nabożeństwie wygłasza kazanie, w którym sławi bohaterstwo przodków, wspomina poległych, nawiązuje do wyteżonej pracy doby obecnej. Odśpiewanie »Boże coś Polskę« konczy część religijną uroczystości.

Zapełnia się trybuna. Na mównicę wchodzi wojewoda olsztyński dr. Z. Robel i zagaja uroczystości grunwaldzkie.

Mówi o wielkim znaczeniu zwycięstwa, o szeregu historycznych oszustw niemieckich, przytacza fakty historyczne, jak np. list wielkiego mistrza zakonu do Władysława Jagiełły.

— Dzień dzisiejszy symbolizuje ostateczne zwycięstwo nad niemieczyzną, nad »krzyżactwem« — i jest zapowiedzią lepszego jutra dla Polski i dla konstruktywnej pracy narodu polskiego. Jako jeden z faktów stwierdzających niezmiernie pozytywne ustosunkowanie się Rządu Jedności Narodowej do naszych ziem przytacza ob. wojewoda decyzje o reaktywowaniu w województwie olsztyńskim sławnego ogniska kultury polskiej, jakim jest znakomite Liceum Krzemienieckie. (Pełny tekst oświadczenia wojewody zamieszczamy na str. 1-ej.)

Orkiestra wykonuje hymn, po czym głos zabiera ob. dr. inż. Gębik, wygłaszając treściwe przemówienie o historycznym znaczeniu bitwy pod

Grunwaldem. Prelegent operuje bogatym materiałem naukowym, zwiększa a dokładnie analizuje wypadki owych zamierzeń, a jakże żywych czasów i roztacza wspaniały obraz zwycięstwa.

Kpt. dypl. Szyrmer zwięźle, po wojskowemu, uzupełnia odczyt dr. Gębika, ustalając strategiczną stronę bitwy pod Grunwaldem.

Głowy publiczności zwracają się w tych kierunkach, które gestem wskazuje mówca: „Tu stały wojska Jagiełłowe“.

Zda się, że za chwilę na rozsloneczonym polu usłyszymy tętent ciężkiej jazdy polskiej, nawoływania pocztow tatarskich, „Bogurodzicę“ wojsk mazowieckich i okrzyk wojenny niezliczonych litewskich Jagiełłowych wojów.

Krótko w imieniu wojska polskiego przemawia płk. Wyderko.

Rozpoczyna się defilada. Idzie wojsko, harcerze. Wszystkich darzy publiczność gorącymi oklaskami za dzielną postawę, za piękny krok. Przesuwają się organizacje młodzieżowe, w ostrym tempie defiluje nowoorganizowany Olsztyński Klub Motocyklowy.

Z tysiąca piersi wyrwyją się znane słowa „Roty“, sztandar spływa w dół masztu przy dźwiękach Hymnu państwowego.

Przedstawiciele władz i społeczeństwa opuszczają trybunę. Publiczność rzuca się do pisania kart pocztowych, gdyż pocztowcy, jak zwykle czynni, uruchomili pocztę w autobusie i listonoszy na polu oraz specjalny datownik, poświęcony uroczystościom grunwaldzkim.

Po pewnym czasie autobusy i samochody opuszczają pole, publiczność z okolicznych osiedli stopniowo rozchodzi się...

Słońce praży... pogoda «jak na zamówienie».

Cisza zapada nad polem Grunwaldu. Na kamiennych cokołach dopalają się Znicze Zwycięstwa... (Z. A.)

Sprzedawcy i kupujący!

DZIS we wtorek

nie wolno

sprzedawac i kupowac ciastek, tortow, piernikow i t. p.

SLUCHAMY RADIA
WARSZAWA I na feli 3958 mtr.

Wtorek, dn. 16 bm, 16.00 dziennik, 16.30 koncert, 16.55 kwadrans prozy, 17.10 koncert Polskiej Kapeli Ludowej, 17.55 audycja słowno-muzyczna, 18.10 „Z hali na hale” 18.30 najpiękniejsze wyjatki z oper, 19.00 nauka przy głosniku, 19.30 Schumann — Karnawał, 20.00 dziennik, 20.30 „Bywa i tak na świecie”, 21.00 audycja dla Polaków zag., 21.30 skrzynka poszukiwania, 22.00 koncert rozrywkowy, 22.30 muzyka taneczna, 23.00 ostatnie wiadomości, 23.20 program, 23.30 skrzynka poszukiwania, 23.55 Hymn.

Odwet KKS nad Spolem 3:0 (2:0)

Zasłużone zwycięstwo KKS - Złe się dzieje w „Spolem”

Tym razem KKS zrewanżował się „Spolem”, odnosząc piękne i zasłużone zwycięstwo w stosunku 3:0 (2:0). Obie drużyny wystąpiły w najsilniejszych składach. Kolejarze: Swieboda, Moroz, Woznica, Bogusiewicz, Andrzejczak, Kopczyński, Sztokinger, Siwek, Gniadek, Kopacz, Sienkiewicz. Spolem: Tatkiewicz, Białowas, Krajewski, Mikołajczak, Szydlik, Prusik, Troicki, Konecki, Radwan, Krawczyk, Drzała. Sędziował Sekuła. Widzów ok. 2 tys. Bramki zdobyli: Siwek, Andrzejczak i Sienkiewicz.

Złe się dzieje w KS „Spolem”. Wyrazne obniżenie poziomu, zaobserwowane od dłuższego już czasu, rzucający się w oczy brak dyscypliny klubowej — niepokoją licznych sympatyków zielonych. Porażka z WKS Ostróda nie była, jak się okazuje przypadkiem. Niedzielny mecz z KKS jest ostatnim sygnałem ostrzegawczym pod adresem kierownictwa klubu i poszczególnych zawodników.

Przeigrana z KKS nie zamyka spolemowcom drogi do zdobycia tytułu mistrza okręgu. W systemie ligowych rozgrywek niespodzianki nie są niemiernie i rywalom również może się nie zawsze szczęścić. Piłka wszak jest okrutna, niemniej spadek formy w pełni sezonu jest zjawiskiem niepokojącym.

Trudno kogoś wyróżnić. Spolem grało b. słabo we wszystkich liniach. Może Szydlik zasługuje na uwagę, Mikołajczak po przerwie. Nowy nabytek, obrońca Krajewski ma czysty i pełny wykop, ale brak mu szybkości i serca do walki. Tatkiewicz fatalnie puścił trzecią bramkę i był wyraźnie niedysponowany i niepewny. Na tle przeciwnika KKS przedstawił się jako drużyna szybka, bojowa, praca wprzód bez zawilych kombinacji i krótkich, przyziemnych podań, które stosowała jedenastka Spo-

łem z uporem godnym lepszej sprawy. Pięknie wypadł duet Sztokinger-Siwek, który nie mało kłopotu sprawił obronie przeciwnika. Sztokinger musi popracować nad szybkością, ale podania jego są bez zarzutu. Atak kolejarzy grał koncertowo, obrońca na wysokim poziomie, Swieboda pierwszorzędnym.

Przez cały czas meczu uwidoczniła się lekka przewaga KKS, którego każda akcja nosiła w sobie zarodek bramki. Już w 1 min. Mikołajczak ratuje w beznadziejnej sytuacji. Tatkiewicz jest w opałach. W 11 min. z centry Sztokingera Siwek strzela nie do obrony. W 17 min. faul egzekwuje piękną bombą Andrzejczak, zdobywając drugą bramkę. Spolem przegrupowuje się: Konecki przechodzi na miejsce Prusika, ten zamienia się z Drzałą. Parę minut zrywają spolemowców, lecz kolejarze znów przechodzą do głosu.

Po przerwie atakuje wciąż KKS. Krawczyk nie wykorzystuje karnego,

podyktowanego za rękę obrońcy. Notujemy w tym okresie kilka wypadów „Spolem”, zlikwidowanych przez obrońców lub Swiebodę. W 20 minut Sienkiewicz strzela, Tatkiewicz wypuszcza z rąk piłkę i KKS prowadzi 3:0. Jeszcze Spolem atakuje i zagryża bramkę przeciwnika (Drzała, Szydlik). KKS rewanżuje się wypadami Kopacza i Siwka, lecz bez rezultatu. Mimo obustronnych wysiłków wynik meczu nie ulega zmianie. Sędzia Sekuła popełnił kilka przykrych pomyłek (g).

Kluj (Poznań) mistrzem kolarskim Polski

Rozegrany na dystansie 200 km szosowy bieg kolarski o tytuł mistrza Polski na rok 1946 przyniósł po zwycięstwie Klujowi (Poznań) w czasie 5:57:42 przed Rzeźnickim (W-wa) i Gabrychem (Kraków).

Wedrowny oboz harcerski na ziemi warmińsko-mazurskiej

Redakcję naszą odwiedzili wczoraj harcerze wedrownego obozu, który w tych dniach przybył na teren województwa olsztyńskiego.

Jest to I Instruktorska Drużyna Harcerzy im. gen. Baden-Powella z Jarosławia (Chorągiew Rzeszowska), licząca 28 ludzi. Wedrowniczy obóz prowadzi podharcm. M. Kotowicz.

Harcerze wędrują przeważnie pieszo. Posiadają ogumiony ręczny wózek, na którym przewożą sprzęt obozowy, namioty i żywność. Przygotowani są do swojej wędrowni krajoznawczej znakomicie.

Na terenie naszego województwa zabawią harcerze około 2 tygodni, po czym pieszo przez Elbląg, Malbork i Gdańsk powędrują na zachód. W dniu dzisiejszym harcerze jarosławscy udali się na wycieczkę szlakiem jezior mazurskich dwoma samochodami, które bezpłatnie zaoferował im Warmińsko-Mazurski Zw. Turystyczny.

Harcerze niosą ze sobą pięknie oprawioną kronikę obozową, na któ-

rej pierwszych już kartach oglądaliśmy szerogą ilustrację (akwarele) reportażowych, świadczących o niewątpliwych zdolnościach artystycznych jednego z druhów, oraz dedykacje przedstawicieli władz i społeczeństwa.

Kronika ta przyczyni się niewątpliwie do popularyzacji w woj. rzeszowskim Ziemi Odzyskanych, a w szczególności Warmii i Mazurów. (w)

Oswiadczenie Komendy

Warsz. Chorągwi Harcerzy

Warszawa, 16. 7 (SAP). Wobec plotek, obiegających Warszawę o losach harcerzy obozujących na Warmii i Mazurach, Komenda Warszawskiej Chorągwi Harcerzy stwierdza na podstawie otrzymanych telegramów, że we wszystkich obozach harcerskich panuje spokój, uczestnicy czują się dobrze i zdrowo.

Zadnego wypadku dotychczas nie zanotowano.

Co ujrzymy na naszych ekranach Nowe filmy radzieckie i angielskie

Wkrótce ukażą się na ekranach kin polskich nowe filmy produkcji radzieckiej i angielskiej. Pierwszym z filmów radzieckich będzie komedia muzyczna pt. „Beztroskie lata”. Jako drugi film pójdzie „Wielki przełom”, poświęcony pamiętnej bitwie stalingradzkiej. Ilustruje on decydujący moment zmagania z hitleryzmem od strony pracy sztabu.

Z filmów produkcji angielskiej ujrzymy niebawem na ekranach: „Nasz Okręt”, „San Demetrio” — jest to historia tankowca, płynącego w konwoju z Ameryki do Anglii. „Podwodny patrol” — w filmie tym występują sami marynarze floty brytyjskiej. Ilustruje on jedno z autentycznych wydarzeń ubiegłej wojny. (PAP)

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Jeszcze o czcionkach bezakcentowych

F. Maglinski, Olsztyn. Przytacza Pan tytuł depeszy z Nr. 156 „Wiad. Maz.” — „Prokurator zada kary śmierci” i pisze Pan: „Czyżby... prokurator miał pełnić rolę kata?” I żąda Pan, aby „natychmiast tę ohydę drukarską uroczyście odwołać!”

Drogi Panie, poniósł Pana temperament szukania dziury w całym! Czytelnicy nasi nie mogą nie orientować się, że dotychczas używamy do tytułów ponemieckich czcionek bezakcentowych. W artykule wstępnym z okazji 100-ego numeru pisma wyjaśnialiśmy obszernie tę sprawę, prosząc Czytelników o pobłażliwość i cierpliwość do czasu zmontowania (co już jest w toku) nowej drukarni „z prawdziwego zdarzenia”.

Dziwić się przeto należy, że w wymienionym tytule nie przyjął Pan owego „zada”, jako żąda, tym bardziej, że wskazywał na to drugi przypadek rzeczownika („kary”), w przeciwnym bowiem wypadku zdanie musiałyby brzmieć: „zada karę”.

Zanim postawi się komuś poważny zarzut rozsiewania nieprawdziwych wiadomości... lepiej zajrzeć do gramatyki ojczystego języka, jeśli się jego reguły nie zna, lub nie odczuwa podświadomie.

OGLOSZENIA DROBNE

„RYBAK” — sieci — haczyki — bawelna — korek — artykuły wędkarskie. Gdynia, Świętojańska 47. 1099-6

TYDZIEŃ OKAZJI PIONIER
OBEJRZYJ WYSTAWĘ 1-go Maja 6.

PANSTWOWA STACJA Traktorów i Maszyn Rolniczych w Olsztynie przyjmie natychmiast buchaltera-kę. Olsztyn, ul. Partyzantów 67. 1143-1

E. D. I - LIST POSTE - RESTANTE MARY. 1151-2

RESTAURACJE — ruchliwe miasto powiatowe z całkowitym urządzeniem sprzedam. Oferty „Wiad. Maz.” pod „Restauracja”. 1152-2

UNIEWAZNIAM zgubiony dowód na nazwisko Kamiński Sianisław, wydany w Niemczech oraz dowód tożsamości konia, wydany przez Zarząd Gminy w Szydłku nanazwisko Archacki Ignacy, Kitnowo, pow. Ostróda. 1156

UNIEWAZNIAM zagubiony dowód osobisty, wydany w Chełmie w roku 1945, na nazwisko Parczewska Wacława, ur. 31.12.1904 r. 1158

UNIEWAZNIAM zagubione dokumenty: dowód zameldowania, legitymacja związkowa PPR-u, na nazwisko Sienda Franciszka, zam. Olsztyn, ul. Warszawska 33-7. 1159

UNIEWAZNIAM skradzioną kartę powrotu z Niemiec oraz odcinek zameldowania w Olsztynie, na nazwisko Szczepaniak Maria, ur. 10.4.1922, zamieszkała ul. Szczepańskie-go 8. 1161

Dnia 18 lipca 1946 r., o godz. 8.30 w kościele katedralnym św. Jakuba w Olsztynie odbędzie się nabożeństwo żałobne za spokój duszy

s.p. **Jana Cmeli**
jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci, o czym zawiadamia
1157 Brat.

OGLOSZENIE

Okręgowa Komisja Związków Zawodowych w Olsztynie zaangażuje pracowników na stanowiska kierowników referatów: Ekonomicznego, Kulturalno-Oświatowego, Spółdzielczego, Finansowo-Gospodarczego, Wychowania Fizycznego i Sportu, oraz kierowniczkę referatu Kobięcego i Młodzieżowego i stenotypistki.

Warunki płacy — dobre.

Zgłoszenia osobiste — OKZZ Olsztyn, ul. Kopernika 47. 1142-1

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 81-90 Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Gosp. Spodz.” w Olsztynie.

CENY OGLOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratorki otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu z przesył technicznych w poniedziałki pismo nazwie nie wychodzi.